

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Van Gölü Havzasında yaşanan kirlenmeyle ilgili aşağıdaki sorularımın **Çevre Ve Şehircilik Bakanı Sayın Mehmet ÖZHASEKİ** tarafından, Anayasanın 98.ve İç Tüzüğü'nün 96.ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Lezgin BOTAN
HDP Van Milletvekili

Türkiye'nin en büyük gölü olan Van Gölü; 3.755 km karelik alanı ve 430 km lik kıyı uzunluğu ile dünyanın en büyük sodalı gölüdür. İktidarların çarpık kenileşme politikaları yetersiz çevre bilinciyle buluşunca doğa; hem içinde barındırdığı canlılar açısından hem de insanlar açısından yaşanılmaz çorak bir alana dönüşmektedir.

Van Gölü havzası Türkiye'nin önemli sulak havzaları arasında yer almaktadır. Türkiye de yaşadığı tespit edilen 465 kuş türünün 213 çeşidine ev sahipliği yaptığı gözlenmiştir. **Uluslar Arası Doğa Koruma Birliğinin** tehlike altında gösterdiği "dik kuyruk" ördeğinin yaşam alanı arasında yer almaktadır. Ayrıca sodalı suda yetişen endemik "inci kefalı" balığının yetiştirme merkezidir.

Van Gölü ile ilgili son zamanlarda yapılan araştırmalar göldeki kirlilik oranının ciddi boyutlara ulaştığını ortaya koymaktadır. Yapılan analizlerde göldeki e-koli ve coliform değerlerinin normal değerlerin binlerce kat üzerinde olduğu ve hem gölde faydalanan insanlar açısından hem de diğer canlı türleri açısından büyük risklerin ortaya çıktığını göstermektedir.

Türkiye biyo çeşitliliğin korunması amacıyla birçok uluslar arası antlaşmaya taraf olmuştur. Bu antlaşmalar gereği Türkiye de 16 alan **Özel Çevre Koruma Bölgesi** ilan edilmiştir. Van Gölü havzası da benzer özellikler taşımasına rağmen; böyle bir statüye alınmamıştır. Sadece göl içinde yer alan adalar arkeolojik önemlerinden dolayı SİT alanı ilan edilmiştir.

Bu bağlamda:

- 1- 2008 yılında hazırlanıp 2009 yılında yürürlüğe giren ve 2011 yılında revizyona tabi tutularak 2012 yılında yeniden tanıtımı yapılarak yürürlüğe konulan Van Gölü

Havzası Koruma Eylem Planı çerçevesinde bu güne kadar hayata geçirilen koruma tedbirleri nelerdir? 2009 yılında uygulanmaya başlanan eylem planı hangi gerekçeyle revizyona tabi tutulmuştur? Revizyon sonrası plana eklenen yeni koruma tedbirleri nelerdir?

- 2- 2008 yılında hazırlanan ve 2011 yılında revize edilen Van Gölü Havzası Koruma Eylem Planı kapsamında revizyondan önce ve revizyon sonrası yapılan koruma çalışmaları nelerdir? Bu amaçla yapılan harcamaların parasal tutarı yıllar bazında ne kadardır?
- 3- Hassas ve az hassas su alanları tebliğinde belirlenen kriterlere göre Van Gölü Havzası hassas ve öncelikli korunması gereken alan olarak tespit edilmesine rağmen aradan geçen zaman içinde havzanın kirlenmesinin artarak devam etmesinin nedeni nedir?
- 4- 2008 yılından beri Van Gölü havzasında düzenli kirlenme ölçümleri yapılmış mıdır? yapılmışsa yıllar bazında elde edilen sonuçlar nelerdir? Tespit edilen kirleticiler nelerdir?
- 5- 2014 -2023 dönemini kapsayan ve Van Gölü Havzasının da içinde yer aldığı 25 havza ile ilgili yapılması gereken koruma çalışmalarını da kapsayan Ulusal Havza Yönetimi Strateji belgesinde öngörülen kısa ve uzun vadeli çalışmalar çerçevesinde bu güne kadar hangi havzalarda ne tür iyileştirme ve koruma çalışmaları yapılmıştır? Bu kapsamda Van Gölü havzasının korunması ve iyileştirilmesi için hangi yatırımlar yapılmıştır?
- 6- Van Gölü kıyısındaki yapıların ve göl havzasındaki kentleşme planlarında gölün kirlenmesini önleyecek ne tür tedbirler alınmıştır?
- 7- Bakanlık olarak Van Gölü havzasındaki Biyo çeşitliliğin tespiti ile ilgili yürüttüğünüz bir çalışma var mıdır? Varsa göl havzasında yaşayan kaç tür canlı tespiti yapılmıştır? Bu türlerden kaç endemik türler arasında yer almaktadır?
- 8- Van gölü havzasının Özel Çevre Koruma Bölgesi ilan edilmesi için yürüttüğünüz bir çalışma var mıdır? Yoksa bu konuda bir çalışma yapacak mısınız?
- 9- Van Gölü havzasının korunması ve mevcut kirliliğin giderilmesi konusunda Van ilinin yerel dinamikleriyle. Yerel Yönetim, Van Sanayi ve Ticaret Odası, Yüzüncü Yıl Üniversitesi ve Sivil Toplum Örgütlerinin Paydaş olduğu 2008 yılından beri kaç adet proje hazırlanmıştır? İlgili kurumların ve STK ların içinde yer aldığı ve halen devam eden kaç adet çalışma sürmektedir?